

رادیو فناوری‌های نوین را به خدمت گرفته است

گفتاری از دکتر محمدحسین صوفی،

معاون صدای رسانه ملی در جمع برنامه‌سازان رادیو

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

سرریعی نیز در مورد شبکه‌های رادیویی صورت گرفت، البته این پیشرفت شامل حال سایر رسانه‌ها نیز شد. در حال حاضر ما در استان‌ها، شبکه‌های استانی رادیو و در برخی از شهرها شبکه‌های رادیویی شهری را داریم. در حوزه برون‌مرزی به بسیاری از زبان‌های زنده دنیا مانند انگلیسی، عربی، اسپانیولی و آلمانی برنامه

نگرفته بود. تا زمان پیروزی انقلاب اسلامی تنها دو شبکه رادیویی داشتیم، شبکه **سراسری** که امروز با عنوان **رادیو ایران** از آن نام می‌بریم و کانال دو رادیو که آموزشی و سرگرمی بود و هر دو هم میزان ساعت پخش محدودی داشتند. همانند بسیاری از حوزه‌های دیگری که با پیروزی انقلاب اسلامی دچار تحول شدند پیشرفت

بسم الله الرحمن الرحيم
رادیو از زمان پیدایش تا امروز سیر تحول متفاوتی داشته است. این رسانه از قدیمی‌ترین رسانه‌های کشور است که بیش از هفتاد سال از عمرش سپری شده است. رادیو از زمان راه‌اندازی تا پیروزی انقلاب اسلامی حرکتی خطی و آرام داشت و توسعه کمی چندانی در آن صورت

پخش می‌کنیم و در حوزه شبکه‌های ملی که متولی آن معاونت صداست، بیست و دو شبکه رادیویی داریم. شبکه‌های ایران، تهران، شبکه جهانی صدای آشنا که برای فارسی‌زبانان خارج از کشور برنامه پخش می‌کند و البته شبکه‌های اختصاصی مانند قرآن و معارف و رادیو جوان. بعضی از شبکه‌های اختصاصی مخاطب‌محورند، مثل شبکه جوان، بعضی‌ها موضوع‌محورند، مثل قرآن و تعدادی هم شبکه تخصصی داریم مثل شبکه تخصصی سلامت و شبکه تخصصی اقتصاد که در این حوزه به‌صورت تخصصی برنامه‌هایی تهیه و تولید و پخش می‌کنند. به‌طور متوسط ما در روز حدود نهمصد عنوان برنامه از شبکه‌های مختلف رادیویی پخش می‌کنیم.

در طول سال‌های اخیر چند استراتژی را در دستور کار قرار دادیم که مهمترین استراتژی، ارتقای کیفیت برای پاسخگویی به ذائقه و نیاز مخاطب بود. براساس نظرسنجی‌های صورت‌گرفته، افزایش شنونده رادیویی رابطه مستقیمی با سطح معلومات و سواد مخاطبان دارد. بنابراین مخاطبان رادیو به‌طور عمده از سطح معلومات بالاتری برخوردارند. لذا اینگونه مخاطبان از ما همواره به‌یود کیفیت را طلب می‌نمایند. استراتژی دیگری که طرح گردید «بازاندیشی رادیو» است. بازاندیشی از این منظر به این معناست که برنامه‌ریزی شبکه‌های رادیو در تولید برنامه‌ها به نحوی باشد که رادیو در سبد رسانه‌ای اقشار مختلف مردم قرار گیرد. یعنی در بین همه رسانه‌های فعلی رادیو از جایگاه والایی برخوردار باشد. این مستلزم آن است که ما بتوانیم مخاطبان را حفظ نماییم و مخاطب جدید را هم جذب کنیم؛ به تعبیری مخاطب‌آفرینی در دستور کار رادیوست.

اساساً رمز توفیق ما در این است که جهانی بیندیشیم، ملی برنامه‌ریزی

کنیم و منطقه‌ای عمل نماییم. در حوزه رسانه حتماً می‌بایست جهت توفیق در برنامه‌ریزی، خیلی از ملاحظات را مدنظر داشته باشیم. اینگونه نیست که ما فکر کنیم تولیدات ما تنها در گستره داخلی کشور پخش می‌گردد، رسانه‌ها فراگیر و جهانی شده‌اند. امروزه ارتباطات، تنها خانوادگی و قومی نیست، بلکه حالتی فرا قومی و فرامنطقه‌ای پیدا کرده است.

بنابراین باید بر این اساس به گونه‌ای برنامه‌سازی و برنامه‌ریزی نماییم که اولاً برنامه‌ها گستره وسیع‌تری از مخاطبان را دربر بگیرند و ثانیاً در بین رقبای موجود که پاره‌ای از آنان مزاحم یا حتی معاندند، بتوانیم بر اساس اقتضات رسانه‌ای روز، برنامه‌سازی کنیم.

ما در رادیو چند اقدام مفید را شاهد هستیم، اولاً این رسانه اکنون به قدری قدرتمند شده است که نه تنها در مقابل رسانه‌های نوپدید خودش را حفظ نموده و قدرت‌نمایی می‌کند، بلکه بسیاری از رسانه‌های نوپدید را برای تحقق اهداف خود به خدمت گرفته است؛ مثلاً ماهواره اکنون در خدمت رادیوست. ما از طریق ماهواره برنامه‌هایمان را به اقصی نقاط جهان ارسال می‌نماییم. همین‌طور از طریق اینترنت.

برای کلیه شبکه‌های رادیویی سایتی

ما بنا را بر این گذاشته‌ایم که در جامعه نشاط ایجاد کنیم. افزایش فرح و شادمانی در جامعه بنا به فرمایش مقام معظم رهبری (مدظله) از راه چهار مؤلفه امید، دین، اخلاق و آگاهی میسر است.

آماده شده است که مکمل برنامه‌های رادیو هستند. بنابراین اگر کسی به هر دلیلی امکان شنیدن برنامه‌ها را نداشت، از طریق سایت شبکه مورد نظر می‌تواند برنامه مورد علاقه‌اش را بشنود. از طرف دیگر، رادیو، تلفن همراه را به خدمت خود گرفته است. به‌طوری که اکنون می‌توان گفت تمامی گوشی‌های موجود در جهان قادرند برنامه‌های رادیو را دریافت نمایند. اقدام دیگر، ایجاد شبکه اینترنتی ایران صداست که برای مراجعه‌کنندگان امکان استفاده از تمامی شبکه‌های رادیویی را فراهم نموده و البته دارای آرشیو غنی نیز هست.

اخیراً پرتال رادیو نیز به آدرس اینترنتی www.radio.ir راه‌اندازی شده که بر روی این پرتال امکانی موجود است که در صورت ضعف فرستنده در یک منطقه، مخاطب می‌تواند از طریق این آدرس همه برنامه‌های رادیویی را بشنود. این سایت در تمام جهان قابل استفاده است. بنابراین می‌توان گفت رادیو، فناوری نوین را به خدمت گرفته است تا ارسال سریع‌تر و صحیح‌تر و دقیق‌تر پیام به مخاطبان داخل و خارج از کشور را پوشش بدهد.

نکته قابل ذکر دیگر این است که در مبحث عناوین برنامه‌ها که ذکر گردید ما چند شبکه داریم که وظیفه ترویج فرهنگ انقلاب اسلامی و تفکر ارزشی انقلاب را بر عهده دارند. یکی از آنها صدای آشناست که برای کشورهای حوزه آمریکا، اروپا، آسیا و اقیانوسیه مطابق با افق زمانی آنان برنامه تولید و پخش می‌کند. این شبکه به زبان فارسی پخش می‌شود و به‌طور عمده مخاطب آن ایرانیان خارج از کشور هستند

برای تولید نمایش‌های فاخر نیاز به متون ادبی برجسته داریم، اگر نویسندگان متعهد و خوش‌ذوق داشته باشیم حاصل کار آنان می‌تواند به نمایش‌های جذاب تبدیل شود. ما امیدوار هستیم که با افزایش برنامه‌های قصه‌خوانی و برنامه‌های کتاب و رمان دو اتفاق بیفتد: یکی آنکه نویسندگان بیشتری داشته باشیم و دوم، قصه‌گویی رشد و اعتلا پیدا کند.

می‌یابد. درباره شهرستان‌ها ما اعلام کرده‌ایم که هر نمایش در هر نقطه‌ای از ایران، از تهران یا شهرستان‌ها یا مراکز استان‌ها توسط صداوسیما یا سازمان تبلیغات و یا ارشاد و بسیج و امور تربیتی و دانشگاه‌ها که تولید گردد، ما آمادگی پخش آن را داریم. رادیو حاضر است نمایش گروه‌های نمایشی اعم از بخش دولتی و یا خصوصی که آمادگی داشته باشند در شهرستان‌ها و مراکز توسط مراکز صداوسیما و در تهران، توسط مرکز هنرهای نمایشی ضبط و پخش کند. مشروط به اینکه این نمایش‌ها در راستای ترویج ارزش‌های راستین انقلاب اسلامی باشد. در کنار این اگر هنرمندانی از بخش‌های مختلف کشور وجود داشته دارند که شناسایی نشده‌اند، تصمیم بر این است که مورد حمایت قرار گیرند.

از دیگر اقداماتی که قرار است توسط رادیو نمایش صورت گیرد، تبدیل نمودن فیلم‌های سینمایی و سریال به نمایش‌های رادیویی برای نابینایان است. با این اقدام هم مخاطبان نابینای کشور و هم گروه‌های مختلف مردم می‌توانند از این رادیو استفاده کنند.

ما بنا را بر این گذاشته‌ایم که در جامعه نشاط ایجاد کنیم. افزایش فرح و شادمانی در جامعه بنا به فرمایش مقام معظم رهبری (مدظله) از راه چهار مؤلفه امید، دین، اخلاق و آگاهی میسر است. از همه هنرمندان عزیز این کشور تقاضا داریم که شبکه‌های مختلف رادیویی به‌ویژه رادیو نمایش را رادیوی خودشان بدانند و دیدگاه‌ها و نظراتشان را نیز مطرح نمایند و ما را از فعالیت‌های نمایشی که در جای جای کشور انجام می‌گردد باخبر سازند تا ما هم آن را در سطح کشور اطلاع‌رسانی و تبلیغ نماییم و یا امکان ضبط آن را فراهم سازیم.

و ارزش آن در تنوع برنامه‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی است. به این دلیل که زبان دوم دنیای اسلام، فارسی است و در عین حال یکی از ویژگی‌های زبان استحکام مبنای فرهنگ هر کشور و نظامی است و باعث دوام و تقویت فرهنگ می‌شود، بنابراین زبان فارسی محور وحدت‌بخش ایرانیان و فارسی‌زبان خارج از کشور است. کار دیگر حوزه صدا، تولید و پخش معارف شیعه به زبان انگلیسی است که از طریق رادیو ندای اسلام در اقصی نقاط جهان قابل دریافت است. ممکن است رادیویی اسلامی در جهان موجود باشد ولی حتماً رادیویی با هویت شیعه کمتر شنیده می‌شود که این از افتخارات رادیو است.

درخصوص رادیو نمایش باید بگویم نمایش را باید به صورت یک بسته نگاه کنیم؛ مقدمه نمایش، قصه است. پس برای تولید نمایش‌های فاخر نیاز به متون ادبی برجسته داریم، اگر نویسندگان متعهد و خوش‌ذوق داشته باشیم حاصل کار آنان می‌تواند به نمایش‌های جذاب تبدیل شود. ما امیدوار هستیم که با افزایش برنامه‌های قصه‌خوانی و برنامه‌های کتاب و رمان دو اتفاق بیفتد: یکی آنکه نویسندگان بیشتری داشته باشیم و دوم، قصه‌گویی رشد و اعتلا پیدا کند.

یکی از اقدامات مهم رادیو این بوده که برنامه‌های قصه و قصه‌خوانی در رادیو افزایش یافته است. از این پس برگزاری مسابقات نمایشنامه‌نویسی، قصه‌خوانی، معرفی کتاب‌های نمایش و قصه و رمان و معرفی نمایش‌های اجراشده را در دستور کار گذاشته‌ایم. در حال حاضر رادیو نمایش به تمامی امور مربوط به نمایش می‌پردازد و نیز زمان پخش این رادیو افزایش خواهد یافت که طبعاً تولیدات نمایشی هم افزایش

